

„Myslím si, že by se ta věc mohla ještě vylepšit, i když ovšem i v této podobě je svědectvím celého Tvého odvážného a rezolutního ducha, který směřuje do hloubky.“ (Dopis 1/70, str. 212)

Archiv Jana Patočky připravil tímto svazkem publikaci, která je zajímavou sondou do životních osudů a myslitelské dílny filozofa J. Patočky. Nejen patočkologové, ale i všichni ti, kteří jsou nějakým způsobem spjati s MU a Brnem zde najdou mnoho nového a pouťavého.

J. VÍTEK

* Sebrané spisy J. Patočky, sv. 20, Oikúmené, Praha 2001.

Brüner Beiträge zur Germanistik und Nordistik, Band XIV

Čtrnáctý svazek Sborníku prací katedry germanistiky a nordistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně tematicky navazuje na problematiku z předchozích svazků pracemi E. Uhrové (tvoření slov – kompozita s předním členem reprezentovaným zkratkami), J. Malé (kontrastivní frazeologie) a S. Stanovské (mediavistika – textová kritika díla „Ackermann aus Böhmen“ ve srovnání s českým protějškem). Bohatými odkazovými prameny a četnými vlastními doklady s originální interpretací zaujme článek J. Zemana věnovaný analýze komunikačních funkcí vyčtených částí výpovědi v rovině lexikální a syntaktické. Za zdařilou je možno označit studii H. Fryščákové zaměřenou na kontrastivní analýzu fonologického systému norštiny ve srovnání s češtinou, která vyústuje v návrh optimálního postupu při nácviu norské výslovnosti a prozodie pro české studenty.

Literární část sborníku je zastoupena minuciózním rozбором jazykového stylu a zpracování motivů v podobenství „Der Spiegel des Herrn“ Rudolfa Kassnera ve srovnání s „Vorschule der Ästhetik“ Jeana Paula z pera R. Kopřivy. Druhým literárním příspěvkem je kapitola z obhájené diplomové práce A. Urválka; pojednává o tematice smrti v literárním odkazu E. Canettiho.

Na celkově dobré obsahové úrovni recenzovaného sborníku mají bezpochyby svůj podíl také zahraniční germanisté, kteří jsou nějakým způsobem v pracovním kontaktu s brněnským pracovištěm. J. Riecke se ve svém příspěvku zabývá analýzou kategorie časového průběhu slovesného děje (Aktionsart) v německých gramatikách a pokouší se ji vymezit ve vztahu ke kategorii slovesného vidu (Aspekt). K. Heydemann podrobně popisuje situaci v podunajské monarchii 19. stol. v oblasti vydávání klasické německé literatury. A. Greule informuje čtenáře o organizaci, průběhu a praktickém dosahu akce „Patvar roku“, která se pravidelně organizuje již od roku 1978. Sborník uzavírají dvě recenze.

Drobnou vadou na kráse jinak vydařeného sborníku je to, že se v poznámkách pod čarou občas objevují odkakující písmenka a chybné dělení slov.

M. MUZIKANT

Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 2000

Sborník prací výše uvedeného titulního názvu vydávají ve vydavatelství MU Brno v roce 2001 společně obě katedry geologických věd PřF MU a Český geologický ústav, pobočka Brno. Ročenka vychází pravidelně od roku 1993, poslední z nich je tento VIII. ročník 2000 o rozsahu 118 stran v nákladu 170 výtisků. Publikace si postupně vydobyla uznání naší odborné veřejnosti a důstojné místo v seznamu současných geologické literatury. Stalo se tradicí a dobře se osvědčilo, že se v ní prezentují dílčí zprávy, různé drobné příspěvky a zejména průběžné výsledky vědecko-výzkumné činnosti převážně moravských a slezských, ale i českých a zahraničních odborných, vysokoškolských pracovišť, praxe, jednotlivců i týmů z řad učitelů, studentů a dalších autorů z geologických a příbuzných přírodních vědních oborů. Ustálila se formální obsahová struktura do podoby pokynů redakce pro autory, obsahu čísla, autorského rejstříku a především pak členění tematických celků

na kvartér, terciér a mezozoikum, paleozoikum, krystalinikum a aplikovaná geologie. Publikaci rediguje prof. dr. Antonín Přichystal, CSc. s redakční radou předních brněnských odborníků z oboru geologických a geografických věd.

Zveřejněné příspěvky uvedené ročenky mají předepsanou strukturu, tj. český a anglický název článku, autora s adresou a kontaktem na pracoviště (důchodci uvádějí bydliště), v angličtině základní uváděná zkrácená slova a abstrakt, většina hlavních článků má úvod, vlastní obsah, závěr, některé i poděkování, téměř všechny mají seznam literatury. Jedinému příspěvku, obsahem rovnajícím se zprávě, bez uvedeného seznamu literatury (str. 35 a 36) je možné tento nedostatek vytknout. Rozsah textové části někde i s obrázky, tabulkami a grafy jednotlivých příspěvků se pohybuje od jedné do šesti stran a v podstatě jsou obsahově dostatečně výstižné.

V kapitole KVARTÉR je publikováno pět článků celkem sedmi autorů. Tematicky se dotýkají obecné problematiky a regionálních studií statigrafie pleistocenního vývoje. V kapitole TERCIÉR A MEZOZOIKUM je uvedeno pět příspěvků třinácti autorů. Všechny řeší regionálně geologickou problematiku Západních Karpat a karpatské předhlubně. Kapitola PALEOZOIKUM obsahuje jedenáct článků, na kterých se podílelo osmnáct autorů. Obsahově jsou různorodé – zastoupeny jsou články z oboru rudní mineralogie, další pak přinášejí informace o paleontologických nálezech ve vrtných jádrech a o horninové stavbě a vývoji konkrétních lokalit v síleziku a brunovistuliku. Kapitola KRYSTALINIKUM má šest regionálně geologických příspěvků, které napsalo devět autorů. Pojednávají o nálezech a studiu karbonátových hornin brněnského masivu, dále o minerálech v horninách bývalého zlatohorského rudního revíru i konkrétní části sílezika a o horninovém vývoji moldanubického plutonu. Do závěrečné kapitoly APLIKOVANÁ GEOLOGIE přispělo jedenáct autorů sedmi články. Jejich obsahem je např. studium stavu usazenin v severomoravských vodních nádržích, nové výzkumné speleologické poznatky z Moravského krasu, výsledky pozorování

mikrozeměření u nás v roce 2000, z oboru environmentalistiky jsou zde články o ochraně vybraných jihomoravských geologických lokalit a o problematice antropogenní zátěže krajiny znečišťováním anorganické přírody.

Závěrem lze konstatovat, že zveřejněné příspěvky jsou zajímavé, kvalitní, odborně plně na výši a přispívají k pokroku geologických věd u nás. Je vidět, že zejména mladí autoři, absolventi a doktorandi, prokazují talent, pílí a zaujetí pro obor, ve kterém se rozhodli hledat profesní perspektivu. Některé z nich osobně znám a zdá se mně, že za několik málo let je na nich patrný další pokrok ve vědomostech, výsledcích a v prezentaci své práce. Že i publikačně se uplatňují tyto noví naděšní odborníci, je rovněž velmi pozitivní zjištění, což asi nejvíce těší jejich učitele.

J. MATYÁŠEK

Dušan Lužný: Zelení bódhisattvové. Sociálně a ekologicky angažovaný buddhismus*

Soudobý buddhismus nabyl vpravdě celosvětového rozšíření. Knížka D. Lužného si všímá toho, jak tento proud reaguje na celek globálních problémů nejen myšlenkovou reflexí, ale i hledáním cest k jejich řešení.

Proměnu v podobě obratu k sociálním a environmentálním otázkám odráží výraz „angažovaný buddhismus“, postihující konkrétní úsilí o naplnění základního cíle – odstranění utpení. D. Lužný ve své práci dokládá, že to bylo cílem buddhismu od samého počátku. Čtenáři jistě ocení stručný a zároveň zasvěcený výklad buddhistického pohledu na svět, vycházejícího z nesubstančního ontologické pozice, určující i lidskou roli v dění.

Právě v kontextu globálních problémů se v průběhu minulého století posiloval v buddhistickém hnutí aktivní aspekt. Jeho ztělesněním je ideál bódhisattvů, zřikajících se nirvány, pokud bude existovat jediná trpící bytost. Počátky tohoto obratu autor spojuje s osobou Bhímráa Rámdží Ambé-